

РОЗДІЛ 4. ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ: ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО

*БАЛАХОНОВА О.В., д. е. н., доцент,
професор кафедри економіки та менеджменту
Вінницького інституту Університету «Україна»*

DOI: 10.58521/978-966-924-433-8-2017-216-172-175

УДОСКОНАЛЕННЯ МОТИВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Систематизація якості конкурентноздатності студента – завдання більш практичне ніж теоретичне і стосується критеріїв професійного розвитку і особистісного самовдосконалення кожного студента.

Конкурентоспроможність студента – це особливий напрямок міркувань студента на необхідність постійної боротьби за особисте виживання, успіх і просування в сучасному світі у всіх його ситуаціях, оволодіння технологіями такої боротьби за своє благополуччя.

Механізми реалізації системи мотиваційних педагогічних технологій обумовлюються специфікою кожної окремої навчальної дисципліни, а також напрямком професійної підготовки здобувачів вищої освіти, які їх вивчають. Існуюча організація мотиваційних механізмів навчальних досягнень майбутніх економістів у процесі вивчення навчальних дисциплін має ряд недоліків, які не дозволяють здійснити якісну підготовку здобувачів вищої освіти на належному рівні.

Становлення майбутнього фахівця як висококваліфікованого фахівця, можливо лише при сформованому мотиваційно-ціннісному відношенні в його професійному становленні.

Можемо стверджувати, що організація процесу спрямування мотиваційних механізмів під час навчання у ВНЗ буде ефективною та стане фактором підвищення рівня підготовки майбутнього економіста при умові її побудови як педагогічної системи. Ця система ґрунтується на взаємодії викладача та студента під час отримання, узагальнення та аналізу досягнень під час навчального процесу, зокрема поєднання мотиваційної поведінки, особистісних чинників, ситуаційних чинників, мотивів, стимулів, мотивування, засобів у процесі навчання.

Використовуючи мотиваційні технології ми сприяємо швидкому включенню здобувачів вищої освіти у професійну навчально-пізнавальну й навчально-виробничу діяльність без тривалого

«вживання» в роботу, підтримці діяльності на необхідному рівні активності.

Наявність мотиваційного компоненту в процесі навчання:

- швидкість включення викладача у навчальну діяльність;
- стійкість інтересу до неї;
- наполегливість у вирішенні навчальних проблем.

Це дозволить задіяти механізм зовнішньої та внутрішньої мотивації здобувача.

Вступна мотивація активізує навчальну діяльність здобувача вищої освіти, сприяє формуванню початкового бажання освоїти навчальний матеріал, викликає інтерес до процесу навчання.

Поточна мотивація забезпечує оптимальне педагогічне спілкування в процесі навчання, сприяє формуванню стійкого інтересу до навчальної діяльності та підтримує цей інтерес на всіх етапах навчання.

Вступна мотивація може здійснюватися у формі бесіди, показу, демонстрації того чи іншого предмета або явища, на яке буде спрямовано весь процес навчання. При цьому основними методами є мотивуючий вступ і мотивуюча демонстрація.

Поточна мотивація - для підтримки постійного інтересу до навчальної діяльності. Вона може здійснюватися різними методами навчання відповідно до етапів формування діяльності:

- у процесі його пояснення (бесіда, лекція, розповідь);
- у ході виконання практичних завдань (розв'язання задач, вирішення завдань, виконання лабораторних робіт);
- у процесі контролю (поточний, підсумковий, заключний тощо).

Основними прийомами мотивації в процесі викладу нового матеріалу є орієнтація навчального матеріалу на його практичний зміст, орієнтація на конкретну професійну діяльність, демонстрація в мовленні практичного використання теоретичних положень, які наводяться.

Основні прийоми поточної мотивації на етапі формування і контролю діяльності:

- надання права вільного вибору завдань,
- створення завдань оптимальної складності,
- новизна та непередбачуваність завдань,
- позитивний зворотний зв'язок або інформування здобувачів про успішність їхньої діяльності.

Оцінювання знань і умінь – один із найважливіших елементів навчального процесу. Від його правильної організації значною мірою

залежить ефективність професійної підготовки і якості фахових знань студентів. Контроль професійних знань і умінь виконує перевірочну, навчальну, розвиваючу, виховну і методичну функцію.

Якість освіти визначається здатністю навчального закладу створювати умови для розвитку нетрадиційного мислення, вміння адаптуватись і згодом якісно змінювати оточуюче середовище. Саме тому удосконалення мотиваційних педагогічних технологій для навчальних досягнень майбутніх економістів є вкрай важливим завданням для викладачів. Запорукою цього повинно стати:

- наявність інтенсивної пошукової мотивації (формування інтересу до матеріалу і мотивація навчальної діяльності);
- достатній рівень освіти та інтелекту (діяльність за заданим зразком при системному підході до навчального матеріалу, виконання завдань конвергентного типу);
- розвиток пізнавальної активності (використання активних методів навчання і дидактичних технологій продуктивного типу);
- зниження регламентованості поведінки студентів у навчальному процесі (можливість обирати навчальні предмети, навчальні завдання, самостійний вибір індивідуального завдання);
- створення творчого середовища і психологічно сприятливого клімату для творчості (організація семінарів, дискусій, олімпіад, конференцій, використання групових методів роботи);
- соціальна підтримка творчої поведінки (заохочення, премії, дипломи, нагороди за творчість).

Найефективнішим видом навчальної діяльності у формуванні творчих професійних знань і умінь є виконання реальних завдань з розробкою конкретних рекомендацій щодо високотехнологічного виробництва і конкурентоздатності послуг. Вважаємо, що при виборі форм і методів навчання на теоретичному і практичному етапах професійного навчання потрібно враховувати сучасні тенденції реформування освіти, вимоги освітнього стандарту, аналіз професійної діяльності майбутнього фахівця за умови творчого застосування професійних знань і умінь на конкретних виробничих посадах.

Така підготовка забезпечуватиме здатність до самостійного прийняття нестандартних професійних рішень, ефективного розв'язання майбутнім фахівцем сфери послуг складних завдань технологічної діяльності.

Список використаних джерел

1. Про освіту : Закон України від 26.01.2016 № 940-VIII // Відомості Верховної Ради. – 2016. – № 10. – Ст. 100.

2. Про Національну доктрину розвитку освіти : Указ президента України №347/2002 [Електронний ресурс] // Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>.

3. Сікорський П. І. Кредитно-модульна технологія навчання: Навч.посіб. / П. І. Сікорський. – К. : Вид-во Європ. Ун-ту, 2006. – 127 с.

*ДАВИДЕНКО Г.В., д.пед.н., к.філол.н., доцент, професор
Вінницького інституту Університету «Україна»*

ЗАГАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗІЇ У ВІННИЦЬКОМУ ІНСТИТУТІ ВНЗ «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»

У Вінницькому соціально-економічному інституті Університету «Україна» навчаються студенти з особливими освітніми потребами переважно двох категорій за медичним показником: студенти з вадами сенсорної системи та студенти з вадами опорно-рухового апарату. Студенти з іншими нозологічними показниками становлять менше 25 % від загальної кількості осіб з особливими освітніми потребами (ОООП). Основним в діяльності Університету «Україна» є з'ясування типових проблем, недоліків і перешкод у впровадженні інклюзивного навчання. Якщо для студентів з вадами опорно-рухового апарату головними є проблеми фізичного доступу, то для ОООП інших нозологічних груп необхідно окреслити специфічні особливості.

У своєму дисертаційному дослідженні Г. Давиденко подає узагальнення основних типів проблем та перешкод для здобуття вищої освіти студентів з особливими освітніми потребами у країнах Європейського Союзу [1, с. 16-19]. Більшість з указаних перешкод на разі перебувають на етапі вирішення, зокрема у Вінницькому інституті Університету «Україна» вони є реалізованими на 60 – 70%.

Так, аліментарний компонент пакету сервісів Вінницького соціально-економічного інституту університету «Україна» складають а) елементи доступу до навчальних приміщень, бібліотеки; б) до їдальні та кафетерію; в) до туалетів. Оскільки на даний час ліфти відсутні, що є недоліком, то доступ до указаних сервісів для студентів з вадами опорно-рухового апарату забезпечується студентською волонтерською службою.

Студенти з вадами сенсорної системи навчаються в аудиторіях,